

Advies over de verzoeken om ontheffing
van de m.e.r.-plicht voor waterinjectie
door de NAM in Borgsweer,
resp. West-Nederland

26 mei 1992

422-22

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies over de verzoeken om ontheffing van de
m.e.r.-plicht voor waterinjectie door de NAM in
Borgweer, resp. West-Nederland / [Commissie voor de
milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de
milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-371-X

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Borgweer /
milieu-effectrapportage ; West-Nederland / bodemkunde

Aan de Staatssecretaris van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Aan de Minister van Volkshuisvesting
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
d.t.v. Directeur-generaal voor
Milieubeheer
Postbus 450
2260 MB LEIDSCHENDAM

uw kenmerk
DGM/EIM/MBB/13492004/5
en DGM/EIM/MBB/23492005/5

uw brieven
21, resp. 28/4/1992

ons kenmerk
U801-92/Od/mp/422-22

onderwerp
Ontheffingsverzoeken van m.e.r.-plicht
injectie proccswater door de NAM

Utrecht,
26 mei 1992

Met boven genoemde brieven^{1]} verzocht u de Commissie voor de milieueffectrapportage advies uit te brengen over twee verzoeken om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieueffectrapportage (m.e.r.). Het eerste verzoek heeft betrekking op de voorgenomen injectie van o.a. formatiewater (dat vrijkomt bij de winning van aardgas) in de diepe ondergrond van het Groningse Borgsweer. Het tweede verzoek betreft eenzelfde type activiteit, maar dan in de diepe ondergrond van West-Nederland. Hier vindt tevens oliewinning plaats.

Voor (de voortzetting van) deze activiteiten is in ieder geval op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming een ontheffing nodig van de Minister van Economische Zaken^{2]}. Ten behoeve van het besluit over deze ontheffingsaanvraag is de procedure van m.e.r. verplicht. De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) heeft beide boven genoemde verzoeken bij u ingediend om te kunnen worden ontheven van de verplichting om een milieueffectrapport (MER) op te stellen ten behoeve van de besluitvorming over voortzetting van de waterinjecties^{3]}.

De bekendmaking van deze verzoeken vond plaats in de Staatscourant van 22^{4]} en van 28 april 1992^{5]}.

---

1 Zie bijlagen 1 en 2.

2 De Commissie voor de m.e.r. heeft zich overigens, gezien haar wettelijke taak, niet bezig gehouden met de vraag, welke vergunningen of ontheffingen vereist zijn voor de genoemde activiteiten.

3 Daarbij is tevens een ontheffing nodig ingevolge de Wet chemische afvalstoffen (Wca) - eveneens m.e.r.-plichtig. Hierbij is de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het bevoegd gezag. De beide ontheffingsprocedures (ingevolge het Lozingenbesluit en ingevolge de Wca) worden gecoördineerd door het Ministerie van Economische Zaken.

4 Zie bijlage 3.

5 Zie bijlage 4.

Hierbij bied ik u het advies aan van de Commissie voor de m.e.r., overeenkomstig artikel 41e, lid 6 van de Wabm.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie onder voorzitterschap van ondergetekende⁶]. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt in het vervolg van dit advies aangeduid als 'de Commissie'.

1. Ontheffingsgronden

De verzoeken om ontheffing zijn gebaseerd op artikel 41e, lid 1 sub c van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm)⁷]. Daarnaast wordt in de toelichting op het ontheffingsverzoek voor m.e.r. voor de waterinjecties in West-Nederland gesteld⁸], dat de NAM haar ontheffingsverzoek mede baseert op artikel 41e, lid 1, sub a⁹] en artikel 41e, lid 2, juncto lid 4 van de Wabm¹⁰]. In de toelichting op het ontheffingsverzoek voor m.e.r. voor de waterinjecties te Borgsweer wordt globaler verwezen naar lid 1 en 2 van artikel 41e.

De Commissie heeft bij de opstelling van haar advies gebruik gemaakt van de volgende informatie:

- het milieu-effectrapport (MER) *Water-irjectie in Zuidoost-Drenthe*, waarover de Commissie op 4 november 1991 een toetsingsadvies uitbracht;
- beide ontheffingsverzoeken en de daarbij behorende toelichting
- de op 20 mei 1992 door de initiatiefnemers¹¹] verschaft mondelinge informatie.

Er zijn bij het bevoegde gezag over Borgsweer drie; over West-Nederland twee reactie(s) binnengekomen¹²].

---

6 Bijlage 5 geeft de samenstelling van deze werkgroep en andere projectinformatie.

7 *[Onze Ministers te zamen kunnen ontheffing verlenen van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport bij de voorbereiding van een of meer besluiten als aangewezen krachtens artikel 41b, eerste lid, in gevallen waarin] met betrekking tot dezelfde activiteit reeds eerder een milieu-effectrapport overeenkomstig het bij of krachtens de artikelen 41i - 41z bepaalde is gemaakt, indien het milieu-effectrapport redelijkerwijs geen nieuwe gegevens betreffende mogelijke nadelige gevolgen van die activiteit voor het milieu kan bevatten.*

In de toelichting op het ontheffingsadvies voor West-Nederland wordt deze ontheffingsgrond abusievelijk aangeduid als 41e, lid 1b.

8 Blz. 48.

9 *[Onze Ministers te zamen kunnen ontheffing verlenen van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport bij de voorbereiding van een of meer besluiten als aangewezen krachtens artikel 41b, eerste lid, in gevallen waarin] de activiteit, waarop die besluiten betrekking hebben, vanwege de omstandigheden waaronder zij wordt ondernomen, geen belangrijke nadelige gevolgen zal hebben voor het milieu.*

10 Lid 2: *Onze Ministers kunnen tevens ontheffing verlenen van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport bij de voorbereiding van een besluiten als aangewezen krachtens artikel 41b, eerste lid, indien de voorbereiding van de activiteit of het besluit op het tijdstip waarop die aanwijzing in werking treedt, reeds zover is gevorderd, dat het maken van een milieu-effectrapport naar het oordeel van Onze Ministers redelijkerwijs niet meer kan worden verlangd.*

Lid 4: *In gevallen als bedoeld in het tweede lid wordt het verzoek ingediend binnen een maand na de datum waarop met betrekking tot de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport ingaat.*

11 Hierbij waren beide betrokken business units van de NAM aanwezig.

12 Zie bijlage 6.

2. Beoordelingswijze

In haar beoordeling van de ontheffingsverzoeken is de Commissie nagegaan, in hoeverre de omstandigheden van de in het milieu-effectrapport (MER) *Waterinjectie in Zuidoost-Drenthe* beschreven activiteit wezenlijk verschillen van de situaties waarvoor nu ontheffing wordt aangevraagd, en in hoeverre een verschil in omstandigheden zou kunnen leiden tot andere, voor het besluit relevante, informatie over nadelige milieu-effecten.

De Commissie is er hierbij van uitgegaan, dat de mogelijkheid om een ontheffing van de m.e.r.-plicht op grond van artikel 41e, lid 1, sub c, bij deze ontheffingsaanvragen meer voor de hand lag dan op grond van de andere genoemde ontheffingsgronden¹³]; de feitelijke ontheffingsaanvragen zijn ook op deze ontheffingsgrond gebaseerd.

Als mogelijke bronnen van verschil heeft de Commissie gekeken naar:

- de doelstelling van de activiteit, de voorgenomen activiteit en de alternatieven
- de bestaande milieutoestand op de locaties
- de 'autonome' milieu-ontwikkeling op de locaties.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven; doelstellingen

De informatie bij de beide ontheffingsverzoeken geeft verschillende formuleringen voor het doel van de activiteiten. In het MER *Waterinjectie Zuidoost-Drenthe* (hierna te noemen: het MER) wordt als doelstelling genoemd:

«het milieuhygiënisch en economisch verantwoord verwijderen van de bij olie- en gaswinning vrijkomende waterstromen door middel van injectie in producerende of uitgeputte olie- of gasvelden»¹⁴].

In de toelichting op het m.e.r.-ontheffingsverzoek voor waterinjectie in West-Nederland wordt als doelstelling genoemd:

«de milieuhygiënisch en economisch verantwoorde verwijdering van alle bij de NAM-olie- en gaswinning vrijkomende waterstromen, voor zover deze niet geschikt zijn om zonder zuivering op oppervlaktewater te lozen, ook nadat de winning van olie en gas is gestaakt»¹⁵], alsmede:

«het injecteren van water in de diepere ondergrond om de NAM-productie van olie te stimuleren.»

De toelichting op het m.e.r.-ontheffingsverzoek voor waterinjectie in Borgsweer noemt als doelstelling van de activiteit:

«de milieuhygiënisch en economisch verantwoorde verwijdering van de bij gaswinning vrijkomende waterstromen»¹⁶].

---

13 Zie § 1 van dit advies.

Ten aanzien van de ontheffing op grond van artikel 41e, lid 2, juncto lid 4 is de Commissie niet bevoegd te adviseren.

14 MER, § 2.1, p. 5.

15 Verschil in typografie aangebracht door de Commissie.

16 *Waterinjectie Borgsweer*, § 1.3, p. 5.

De redenen voor de verschillen in de gebruikte definities waren de Commissie niet duidelijk. De Commissie prefereert de voor Borgsweer gehanteerde definitie, aangezien deze de mogelijkheid biedt tot verschillende behandeling van het (zoute) formatiewater, dat afkomstig is uit de diepe ondergrond, en de oorspronkelijk zoete waterstromen, afkomstig van neerslag, bronnering en sanering. Zij meent, dat uit het oogpunt van zuinig gebruik van zoet water de mogelijkheden van zuivering en hergebruik – bijvoorbeeld als waswater – zoveel mogelijk zou dienen te worden benut. Uit de informatie bij de ontheffingsverzoeken blijkt, dat dit streven ook bij de NAM aanwezig is.

Uit de mondelinge toelichting op het ontheffingsverzoek is de Commissie overigens duidelijk gebleken, dat voor zover sprake is van water uit bronnering of sanering feitelijk met olie vermengd (zout) formatiewater wordt aangeduid, dat in het verleden in de bodem is doorgedrongen en dat bij sanering vermengd met zoet grondwater wordt opgepompt. Tevens is duidelijk, dat zo min mogelijk gebruik zal worden gemaakt van de aangevraagde mogelijkheid om deze waterstromen te injecteren, en dat het NAM-beleid erop is gericht om deze waterstromen zoveel mogelijk te laten voldoen aan de criteria voor lozing op het oppervlaktewater of het rioolstelsel: het percentage van 17, zoals genoemd in de toelichting op het ontheffingsverzoek Borgsweer, is daarom als 'worst case' te beschouwen. Bovendien mag ervan worden uitgegaan, dat de waterstroom uit (bronnering en) sanering een tijdelijke stroom is, omdat deze stroom bepaald wordt door de verwijdering van historische verontreinigingen met formatiewater, en onder de huidige omstandigheden de kans op het ontstaan van nieuwe verontreiniging gering is.

Dientengevolge concludeert de Commissie, dat de nuanceringen in de doelstellingen niet relevant zijn voor de beoordeling van de ontheffingsverzoeken, en dat ervan mag worden uitgegaan, dat de injectie-activiteiten in Zuidoost-Drenthe, in Borgsweer en in West-Nederland wat dit betreft als dezelfde kunnen worden aangemerkt.

In haar advies over de ontheffingsaanvraag voor de injecties te Borgsweer gaat de inspectie voor de milieuhygiëne Noord¹⁷⁾ puntsgewijs in op de (mogelijke) (oorzaken van) verschillen in watersamenstelling tussen het in Borgsweer te injecteren water en het in Zuidoost-Drenthe te injecteren water¹⁸⁾. De Commissie kan geheel instemmen met de conclusies, dat, voor zover werkelijke verschillen zullen kunnen optreden,

- deze niet relevant zijn voor het besluit over de ontheffingsaanvraag ingevolge de regelgeving voor m.e.r., aangezien een nieuw milieu-effectrapport geen nieuwe informatie over nadelige milieu-effecten zal kunnen leveren, en
- deze relevant zijn bij de besluiten over de aan te vragen ontheffing ingevolge het Lozingenbesluit bodembescherming en evt. andere besluiten.

---

17 Bijlage 6, nr. 2.

18 Beschouwd worden het lagere zoutgehalte, het aanzienlijk hogere kwikgehalte, het glycolgehalte, de toevoeging van bronnerings- en saneringswater en de grens voor behandeling van methanolhoudende waterstromen.

De Commissie heeft zich overigens afgevraagd, in hoeverre de lozing van 95 % van het in de offshore winning vrijkomende formatiewater in de Noordzee milieuhygiënisch verantwoord is¹⁹], en op grond waarvan een onderscheid gemaakt wordt in de behandeling van deze 95 % en de 5 %, die wel aan land wordt gebracht en geïnjecteerd. Uit de mondelinge toelichting is gebleken

- dat de lozing van deze 95 % plaatsvindt onder vigeur van hoofdstuk IVa van het Mijnreglement Continentaal Plat, en
- dat het verschil in behandeling van de 95 % en de 5 % niet plaatsvindt op grond van milieuhygiënische of vergunningstechnische motieven, maar vanwege technische omstandigheden:
op de productieplatforms offshore wordt het gewonnen aardgas op transport- of leiding-specificatie gebracht. Hierbij wordt ca 95 % van het aanwezige water afgescheiden; het gas wordt met een druk van ca. 70 bar naar Den Helder afgevoerd. De laatste droging van het gas – waarbij de resterende 5 % water wordt onttrokken – vindt in Den Helder plaats, waar het gas met een lagere druk aan de Nederlandse Gasunie wordt afgeleverd.

De Commissie constateert, dat op diverse NAM-winningslocaties in West-Nederland het in principe niet verontreinigd regenwater wordt geloosd op het oppervlaktewater. In dit verband zou zij willen wijzen op de noodzaak van een goede kwaliteitscontrole. Dergelijke voorzieningen kunnen echter in het kader van de aan te vragen ontheffing ingevolge het Lozingenbesluit aan de orde komen.

In de toelichting bij de ontheffingsverzoeken wordt opgemerkt, dat geen goed systeem bestaat voor controle van ondergrondse transportleidingen op 'kleine' lekkages. Gelet op de mogelijke effecten van deze lekkages acht de Commissie aanwezigheid van grondwatermonitoringssystemen een goede zaak, zeker op locaties met goed doorlatende afdekkende pakketten²⁰] en/of bij waterwinplaatsen. De Commissie achtte de beschrijving van de ondiepe ondergrond en de schematisatie daarvan in de toelichtende rapporten is in dit licht bezien zeer summier en globaal, met name voor West-Nederland.

Wel is duidelijk, dat de NAM voldoende aandacht besteed aan controle op de leidingen op corrosie, en aan de monitoring van het grondwater op die plaatsen, waar lekkage het meest waarschijnlijk wordt geacht. Bij de opzet van dit systeem voor detectie van grondwaterverontreiniging is rekening gehouden met de lokale geohydrologische situatie.

4. Bestaande milieutoestand en 'autonome' ontwikkeling

De Commissie heeft overwogen, of de diepe ondergrond in Borgsweer, resp. in West-Nederland, een zodanig ander karakter heeft, dat de milieurisico's van de lozing van de genoemde afvalwaterstromen anders zouden zijn dan in het MER genoemd.

---

19 Deze vraag is uiteraard niet relevant in het kader van de besluitvorming over de aangevraagde ontheffing van de m.e.r.-plicht.

20 Locaties Gaag, De Lier en Rijswijk.

Daarnaast is zij zo goed mogelijk nagegaan, of er in de komende tijd veranderingen zijn te verwachten in het milieu, die invloed zouden kunnen hebben op de gevolgen van de voorgestelde (continuering van) de waterinjecties in Borgsweer en West-Nederland.

De Commissie gaat er van uit, dat de verhoging van de druk in de reservoirs (die ten gevolge van de injecties optreedt) niet zal leiden tot lekkages naar de ondiepere bodemlagen. Deze verwachting is gebaseerd op de mededeling van de NAM, dat bij de injecties in Borgsweer, resp. West-Nederland

- de initiële druk niet zal worden overschreden, dan wel
- de injecties zullen plaatsvinden onder dezelfde voorwaarden als vermeld in het MER² 1].

Op grond van de huidige wetenschappelijke informatie kan de Commissie dan ook geen omstandigheden voorzien, waarin de milieugevolgen van de diepe waterinjecties in Borgsweer en West-Nederland anders zouden kunnen zijn dan in het MER zijn beschreven voor Zuidoost-Drenthe.

5. Conclusie

Volgens de Commissie geldt voor beide projecten, dat een daartoe opgesteld milieu-effectrapport redelijkerwijs geen nieuwe gegevens zal kunnen bevatten over mogelijke nadelige gevolgen van de betreffende activiteiten voor het milieu, die relevant zijn voor de over de activiteit te nemen besluiten. Daarom bestaat haars inziens geen bezwaar tegen een ontheffing van de m.e.r.-plicht voor de beide projecten.

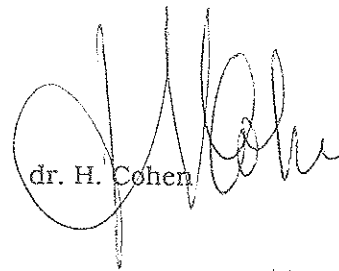
Met dit advies hoopt de Commissie een constructieve bijdrage te leveren aan de afweging van het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht. Zij zal gaarne vernemen, hoe u haar aanbevelingen gebruikt.

de secretaris,

drs. M. Odijk

de voorzitter,

dr. H. Cohen

BIJLAGEN

bij het advies over de verzoeken om
ontheffing van de m.e.r.-plicht voor
waterinjectie door de NAM in Borgsweer,
resp. West-Nederland

(bijlagen 1 t/m 6)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 21 april 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen voor de Waterinjectie te Borgsweer

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Directoraat-Generaal Milieubeheer
Postbus 450, 2260 MB Leidschendam
Telefoon (070) 320 93 67, telex 32362 vrom nl
Facsimile 31 70 327 98 68

Vanaf 1 september 1990
Telefoon (070) 317 41 74
Facsimile 31 70 317 48 31

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	22 APR. 1992
nummer :	1157-92
dossier :	422-1*/m.s.
kopie naar	Od.Sc.-pies-51b1

Aan de Commissie voor de
Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Uw kenmerk

Uw brief van

Kenmerk

DGM/EIM/MBB/
- 13492004/5

VERZONDEN 21 APR. 1992

Onderwerp

Ontheffingsverzoek m.e.r.-plicht
waterinjectie Borgsweer,
adviesaanvraag

Hierbij zend ik u mede namens de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een afschrift van het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht als bedoeld in artikel 41e, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, ingediend door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Assen.

Het verzoek om ontheffing heeft betrekking op de injectie van formatiewater in het aardgasveld Groningen (locatie Borgsweer). Het gaat hierbij om een bestaande activiteit, die m.e.r.-plichtig is geworden vanwege de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Bodembescherming. Het ontheffingsverzoek is gebaseerd op het reeds afgeronde milieu-effectrapport voor de waterinjectie in Zuidoost-Drenthe, waarin wordt ingegaan op de milieugevolgen van de injectie van formatiewater in de bodem. Een nieuw milieu-effectrapport over de waterinjectie in de locatie Borgsweer zal volgens verzoeker redelijkerwijs geen nieuwe gegevens met betrekking tot de gevolgen voor het milieu van die activiteit kunnen bevatten.

Het verzoek is ontvangen op 13 april 1992 en is geregistreerd onder nummer 13492004. Het verzoek zal vanaf 22 april 1992 ter inzage liggen.

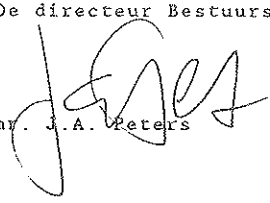
Kennmerk
DGM/EIM/MBB
13492004/5

Datum

Bladnummer
2

Overeenkomstig artikel 41e, zesde lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, stel ik u in de gelegenheid om uiterlijk op 22 mei 1992 advies aan mij uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. Bezwaarschriften zullen u terstond worden toegezonden. Ik verzoek u deze bij uw advies te betrekken.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze:
De Directeur-Generaal Milieubeheer,
o.l.
De directeur Bestuurszaken,

mr. J.A. Peters

BIJLAGE 2

Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 april 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen voor de Waterinjectie in West-Nederland

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Postbus 20951, 2500 EZ 's-Gravenhage
Telefoon (070) 335 35 35, van Aankomst tot 08.00 uur
Telex 34429 vora nl, Fax (070) 335 35 02

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	
Ingekomen op	29 APR. 1992
Nummer	1233-92
Oorsprong	426-1/7m 4
Kenmerk	Od-Sc-pres/bibl

Aan de Commissie voor de
Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Uw kenmerk

Uw brief van

Kenmerk

Datum

DGM/EIM/MBB/
23492005/5

28 april 1992

Onderwerp

Ontheffingsverzoek m.e.r.-plicht
waterinjectie West-Nederland,
adviesaanvraag

Hierbij zend ik u mede namens de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een afschrift van het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht als bedoeld in artikel 41a, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, ingediend door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Schiedam.

Het verzoek om ontheffing heeft betrekking op de injectie van formatiewater in de olievelden Berkel 8/11, De Lier 35/37, IJsselmonde 3/21, Pijnacker 10, Ridderkerk 11/18 en Zoetermeer 1. Een vergelijkbaar ontheffingsverzoek voor de waterinjectie in de locatie Borgsweer (Groningen) is reeds in uw bezit. Het gaat hierbij om een bestaande activiteit, die m.e.r.-plichtig is geworden vanwege de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Bodembescherming. Het ontheffingsverzoek is gebaseerd op het reeds afgeronde milieu-effectrapport voor de waterinjectie in Zuidoost-Drenthe, waarin wordt ingegaan op de milieugevolgen van de injectie van formatiewater in de bodem. Een nieuw milieu-effectrapport over de waterinjectie in de genoemde olievelden zal volgens verzoeker redelijkerwijs geen nieuwe gegevens met betrekking tot de gevolgen voor het milieu van die activiteit kunnen bevatten.

Bijlagen

Verzorgd bij beantwoording op 29 april 1992. Datum en kenmerk van deze brief te vermelden.
Bereikbaar met de telefoon: 0-1141 en 50/1211 vanaf stations CS en HS

Kennmerk
DGH/EIM/MBB
23492005/5

Datum

Bladnummer
2

Het verzoek is ontvangen op 23 april 1992 en is geregistreerd onder nummer 23492005. Het verzoek zal vanaf 29 april 1992 ter inzage liggen.

Overeenkomstig artikel 41e, zesde lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, stel ik u in de gelegenheid om uiterlijk op 1 juni 1992 advies aan mij uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. Bezwaarschriften zullen u terstond worden toegezonden. Ik verzoek u deze bij uw advies te betrekken.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze:
De Directeur-Generaal Milieubeheer,
o.l.
De directeur Bestuurszaken.

mr. J.A. Peters

BIJLAGE 3

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 78 d.d. 22 april 1992

Milieu-effectrapportage, ontheffingsverzoek waterinjectie Borgsweer

Bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is een verzoek om ontheffing van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport binnengekomen. Het verzoek is ingediend door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Assen en heeft betrekking op de injectie van formatiewater in het aardgasveld te Groningen (locatie Borgsweer).

Bij de winning van aardgas wordt formatiewater uit de gasreservoirs mee naar het aardoppervlak gebracht. Deze waterstromen blijven bij de productie van het gas over en worden als reststof weer teruggebracht in de bodem. Het gaat hierbij om een bestaande activiteit, die m.e.r.-plichtig is geworden vanwege de inwerking-treding van het Lozingenbesluit Bodembescherming. Het ontheffingsverzoek is gebaseerd op het reeds afgeronde milieu-effectrapport voor de waterinjectie in Zuidoost-Drenthe, waarin wordt ingegaan op de milieugevolgen van de injectie van formatiewater in de bodem. Een nieuw milieu-effectrapport over de waterinjectie in de locatie Borgsweer zal volgens verzoeker redelijkerwijs geen nieuwe gegevens met betrekking tot de gevolgen voor het milieu van die activiteit kunnen bevatten.

Het ontheffingsverzoek is gebaseerd op artikel 41e, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, waarin staat dat de genoemde ministers ontheffing van de m.e.r.-plicht kunnen verlenen indien met betrekking tot de voorgenomen activiteit reeds eerder een milieu-effectrapport overeenkomstig het bij of krachtens de artikelen 41i-41z bepaalde is gemaakt en het milieu-effectrapport redelijkerwijs geen nieuwe gegevens betreffende mogelijke nadelige gevolgen van die activiteit voor het milieu kan bevatten.

Het verzoek is geregistreerd onder nummer 13492004.

Terinzagelegging

Het ontheffingsverzoek wordt overeenkomstig artikel 6, derde en vierde lid, van het Besluit Milieu-effectrapportage op 22 april 1992 ter inzage gelegd bij:

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Directoraat-Generaal Milieubeheer
Bibliotheek (Kamer 008)
Dr. van de Stamstraat 2
Leidschendam

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Centrale Bibliotheek
Bezuidenhoutseweg 73
's-Gravenhage

Het provinciehuis van de provincie Groningen
Bibliotheek
Martinikerkhof 12
Groningen

Het gemeentehuis van de gemeente Delfzijl
Johan van der Kornputplein 10
sectie milieu, kamer 133
op werkdagen van 10.30-12.30 uur en van 13.30-16.00 uur, op zaterdagen van 10.00-13.00 uur in de openbare bibliotheek, Oude Schans 23
Delfzijl

Het ontheffingsverzoek is gedurende de gebruikelijke kantooruren op de genoemde plaatsen door een ieder in te zien. Verzoeken om inzage gedurende de avonden kan men richten aan de afdeling Milieu-effectrapportage van het Directoraat-Generaal Milieubeheer, (Postbus 450, 2260 MB Leidschendam, tel. 070-3174096).

Afschriften van het ontheffingsverzoek zijn tegen vergoeding van de kosten op hetzelfde adres aan te vragen.

Bezwaren

Gemotiveerde bezwaren tegen het verlenen van de ontheffing kunnen vanaf de datum van de terinzagelegging gedurende 3 weken (dus t/m 13 mei 1992) schriftelijk ingediend worden bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Directoraat-Generaal Milieubeheer t.a.v. de directeur Bestuurszaken, Postbus 450, 2260 MB Leidschendam (met vermelding van het registratienummer van het ontheffingsverzoek). Indien de indiener van het bezwaarschrift daarom verzoekt, worden zijn persoonlijke gegevens niet bekend gemaakt.

BIJLAGE 5

Projectgegevens

Initiatiefnemers: Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) b.v. ten behoeve van haar vestigingen in de provincies Groningen en Zuid-Holland

Bevoegd gezag: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Besluit: al dan niet verlenen van een ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een milieu-effectrapport¹⁾ bij de aanvraag van een ontheffing van het Lozingenbesluit bodembescherming (en een ontheffing van het lozingenverbod ingevolge de Wet chemische afvalstoffen) die benodigd zijn voor voortzetting van de injectie-activiteiten

Activiteit: De NAM wint aardolie en aardgas uit de diepe ondergrond; tijdens de winning komt ook zogeheten formatiewater (dat van nature in de olie- of gasreservoirs aanwezig is) naar boven. Dit is zout van samenstelling. Bij de bewerking van gas en olie tot leverbaar producten worden deze zoveel mogelijk van water ontdaan. Het resterende water wordt op zijn beurt zoveel mogelijk van olieproducten gereinigd. De activiteit die centraal staat is de terugvoer van dit (verontreinigde) water naar de diepe ondergrond door middel van injecties. Deze activiteit vindt al enkele decennia plaats; door wijziging van het wettelijk regime is nu een ontheffing van het Lozingenbesluit bodembescherming nodig.

Naast formatiewater gaat het ook om een aantal kleinere deelstromen, die zijn verontreinigd met stoffen die uit de producerende formaties afkomstig zijn.

Stand van zaken: Het verzoek tot ontheffing voor injecties in Borgsweer is ingediend op 13 april 1992; dat voor West-Nederland op 23 april 1992. De Commissie werd op 21, resp. 28 april in de gelegenheid gesteld om te adviseren over het verzoek tot ontheffing van de m.e.r.-plicht. De openbare bekendmaking van de ontheffingsverzoeken vond plaats op 22, resp. 28 april 1992. De Commissie legde op 20 mei een locatiebezoek af aan de NAM-vestiging te Schiedam en wisselde daarbij van gedachten met vertegenwoordigers van de beide betrokken units van de NAM, van het Ministerie van Economische Zaken en van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. In overleg met het Ministerie van VROM werd besloten de adviestermijn enkele dagen te verlengen en advies over beide projecten te zamen uit te brengen. Op 26 mei vond een gedachtenwisseling plaats over de concepttekst van dit advies met vertegenwoordigers het bevoegd gezag en de initiatiefnemers.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. H. Cohen (voorzitter)
ir. W. van Duijvenbouden
ing. J.L.J. van Es
mr. P.J. Verdam.

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk.

---

1 Besluit m.e.r., categorie 19.2.

BIJLAGE 6

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	920513	Gedeputeerde Staten der provincie Groningen	Groningen	920520
2.	920519	Inspectie milieuhygiëne Groningen/ Friesland/Drenthe	Groningen	920521
3.	920522	Ministerie van Economische Zaken, directie Mijnwezen en aardolie	Den Haag	920526
1.	920519	Deelgemeente Charlois	Rotterdam	920521
2.	920522	Ministerie van Economische Zaken, directie Mijnwezen en aardolie	Den Haag	920526